

SUPREME COURT OF KOSOVO
GJYKATA SUPREME E KOSOVËS
VRHOVNI SUD KOSOVA

KOSOVO PROPERTY AGENCY (KPA) APPEALS PANEL
KOLEGJI I APELIT TË AKP-së
ŽALBENO VEĆE KAI

GSK-KPA-A-162/2015

Priština,
18. oktobar 2017. god.

U postupku:

Žalioca:

N. Ć.

protiv

Tuženika:

Nema

Žalbeno veće KAI Vrhovnog suda Kosova u sastavu: Beshir Islami, predsednik veća, Krassimir Mazgalov i Shukri Sylejmani, sudije, odlučujući po žalbi izjavljenoj na odluku Komisije za imovinske zahteve Kosova KPCC/D/A/244/2014 od 18. juna 2014. godine (spis predmeta zaveden kod Kosovske agencije za imovinu pod brojem KPA40406), nakon većanja održanog 18. oktobra 2017. godine, donosi sledeću:

PRESUDU

1. Odbija se kao neosnovana žalba N. Ć., izjavljena protiv odluke Komisije za imovinske zahteve Kosova KPCC/D/A/244/2014, u delu koji se odnosi na predmet zaveden kod Kosovske agencije za imovinu pod brojem KPA40406.
2. Potvrđuje se odluka Komisije za imovinske zahteve Kosova KPCC/D/A/244/2014, u delu koji se odnosi na predmet zaveden kod Kosovske agencije za imovinu pod brojem KPA40406.

Činjenično stanje i istorijat postupka

1. Dana 13. avgusta 2007. godine, N. Č. (u daljem tekstu „žalilac“) je podneo tužbu Kosovskoj agenciji za imovinu (u daljem tekstu „KAI“) u ime svoje pokojne bake, M. Č., tražeći povraćaj poseda nad katastarskom parcelom br. 217/2, obradivo zemljište u površini od 00.65.00 ha, na mestu zvanom “Utrina”, Opština Uroševac (u daljem tekstu „predmetna imovina“).
2. Žalilac izjavljuje da je njegova pokojna baka bila vlasnik predmetne imovine. Traži povraćaj poseda i nadoknadu, jer je imovina korišćena bez njegovog odobrenja. Prema rečima žalioaca, gubitak poseda je bio rezultat okolnosti koje su se dogodile na Kosovu 1998/1999.
3. U prilog svojoj tužbi, žalilac je KAI dostavio sledeća dokumenta:
 - Sudsko poravnanje br. 530/95 izdato od strane Opštinskog suda u Uroševcu dana 27. oktobra 1995. godine, prema kojem je proglašen ništavim kupoprodajni ugovor zaključen između Poljoprivredne zadruge “Milan Zečar” iz Uroševca i M. Č., overen pred Opštinskim sudom u Uroševcu pod brojem 1060/63 dana 18. decembra 1966. godine. Društveno preduzeće “Poljoprivredno Dobro” je bilo obavezno da M. Č. preda u posed i državinu katastarsku parcelu br. 21/359/9, njiva 3 klase, na mestu zvanom “Blato” u površini od 00.65.00 ha, upisana po posedovnom listu br. 125 ili drugu imovinu koja je istog kvaliteta, klase i površine kao napred pomenuta katastarska parcela. Celokupnu tu obavezu treba ispuniti Društveno preduzeće “Poljoprivredno Dobro” u roku od 30 dana od dana zaključenja tog poravnjanja,
 - Zaključak br. 288/952-3/95 izdat od strane Odeljenja za katastar, geodeziju i imovinu Republičkog geodetskog zavoda dana 8. novembra 1995. godine, kojim se M. Č. obavezuje da u roku od 15 dana od dana prijema zaključka dostavi napred pomenutoj instituciji dokaz da je izvršila podelu katastarske parcele br. 217,
 - Punomoćje overeno u Opštinskom sudu u Uroševcu pod brojem 7704/68 od 3. aprila 1997. godine, kojim M. Č. ovlašćuje svog nećaka N. Č. da je predstavlja pred Opštinskim sudom u Uroševcu u vezi sudskog postupka sa brojem predmeta 45/97,
 - Kopija plana br. 114, od strane Katastarske opštine Uroševac od 4. aprila 1997. godine, iz kojeg se vidi da je katastarska parcela br. 217 upisana kao društveno vlasništvo (korisnik) Poljoprivredna zadruga “Milan Zečar” iz Uroševca,
 - Rešenje br. 45/97 izdato od strane Opštinskog suda u Uroševcu dana 24. juna 1997. godine, kojim se, shodno sudskom poravnanju br. 530/95, nalaže preduzeću “Poljoprivredno Dobro” da M. Č. preda u vlasništvo i državinu katastarsku parcelu br. 217/2, njiva 6 klase, na mestu zvanom “Utrina”, u površini od 00.65.00 ha, upisana po posedovnom listu br. 114, Opština Uroševac.
 - Odluka br. 252-01-7/97-176 od strane Odeljenja za katastar, geodeziju i imovinu Republičkog geodetskog zavoda dana 19. septembra 1997, kojom napred pomenuta institucija odobrava promene u katastarskom operatu, pa stoga, predmetna imovina koja je bila upisana na ime Poljoprivredna zadruga “Milan Zečar” iz Uroševca treba biti upisana na ime M. Č.,
 - Posedovni list br. 178 izdat od strane (izmeštene) opštinske geodetske uprave Uroševac dana 25. jula 2007. godine, iz kojeg se vidi da je predmetna imovina pisana na ime M. Č.

- Punomoćje overeno u Opštini Kragujevac dana 26. februara 2008. godine, kojim Milošević (otac žalioca) ovlašćuje žalioca da ga predstavlja pred Kosovskom agencijom za imovinu u vezi sa zahtevom br. KPA40406
4. Notifikacija tužbe je urađena 21. jula 2010. godine objavljivanjem tužbe u Službenom glasniku KAI br. 4 i biltenu Kancelarije za imovinska pitanja pri UNHCR. Službeni glasnik i bilten su ostavljeni predsedniku sela, koji je prihvatio da iste dostavi zainteresovanim stranama. Iste te objave su ostavljene na ulazu i izlazu sela Softović, Opština Uroševac, Kancelariji za katastar u Uroševcu, Opštinskom sudu u Uroševcu kao i regionalnoj kancelariji KAI u Gnjilanu. Pored toga, i bilten i službeni glasnik su podeljeni regionalnoj kancelariji UNHCR i kancelariji Ombudsmana.
 5. Dana 14. maja 2014. godine, Kosovska agencija za privatizaciju je na zahtev Kosovske agencije za imovinu obavestila istu da se društveno preduzeće “Poljoprivredno Dobro” nalazi pod upravom Kosovske agencije za privatizaciju i Organa za likvidaciju agencije, koji je odgovoran za svu imovinu koja je upisana na ime ovog preduzeća. Katastarska parcela br. 217/2, Katastarska zona S. (N. Ć.) je prodana tokom 23 kruga privatizacije.
 6. Izvršni sekretarijat KAI je po službenoj dužnosti našao sertifikat o pravima na nepokretnu imovinu br. 114, Katastarske opštine Uroševac, iz kojeg se vidi da je katastarska parcela br. 217/2 upisana na ime Društveno preduzeće “Kombinat Milan Zečar”. Službenik katastra u Opštini Uroševac je potvrdio da je parcela br. 217 podeljena pre 1999. godine.
 7. Dana 18. juna 2014. godine, Komisija za imovinske zahteve Kosova je odbacila tužbe svojom odlukom KPCC/D/A/244/2014. U obrazloženju odluke se navodi da je Izvršni sekretarijat KAI našao na osnovu različitih dokumenata koji su pribavljeni po službenoj dužnosti da je predmetna imovina bila predmet procesa privatizacije pod upravom Kosovske agencije za privatizaciju, tokom kojeg je imovina prodana trećem licu. Komisija, prema tome, zaključuje da tužilac nije izgubio mogućnost da ostvari svoje pravo kao posledica sukoba iz 1998-1999, već zbog privatizacionog procesa koji je usledio, pa shodno tome tužbe ne spadaju pod nadležnost Komisije. Komisija napominje da odluka ne prejudicira pravo tužioca da pomoć potraži pred nadležnim sudom. Konačno, u vezi sa nadoknadom, Komisija ističe da na osnovu Uredbe UNMIK-a 2006/50, koja je izmenjena i dopunjena Zakonom br. 03/L-079, ona nema nadležnost nad takvim zahtevima.
 8. Odluka je žaliocu dostavljena 27. novembra 2014. godine. On je žalbu podneo 11. decembra 2014.

Navodi žalioca

9. Žalilac je osporio odluku KIZK navodeći da odluka počiva na pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju i kršenju materijalnog i procesnog prava.
10. Žalilac izjavljuje da nije tačan navod da njegova porodica nije izgubila posed nad predmetnom imovinom zbog sukoba iz 1998-1999. Prema žaliocu, registrovani vlasnik predmetne imovine je njegova pokojna baka, koja se stekla predmetnu imovinu na osnovu sudskog poravnjanja br. 530/95, zaključka br. 288/952-3/95 i rešenja br. 252-01-1/97-176. Porodica žalioca je bila u posedu predmetne imovine do 1999. godine, kada su zbog opštih okolnosti morali da napuste Kosovo, pa prema tome, činjenica da žalilac nije dokazao vlasništvo ili pravo korišćenja nad predmetnom imovinom nije tačna.
11. Na osnovu iznetog, žalilac traži od Vrhovnog suda da usvoji njegovu žalbu kao osnovanu, i da potvrdi pravo na povraćaj predmetne imovine u korist žalioca.

Pravno obrazloženje

Prihvatljivost žalbe

12. Žalba je izjavljena u roku od 30 dana kako je predviđeno članom 12.1 Zakona br. 03/L-079, pa je stoga prihvatljiva.

Osnovanost žalbe

13. Vrhovni sud je cenio ožalbenu odluku shodno odredbama člana 194. Zakona o parničnom postupku br. 03/L-006 (u daljem tekstu „ZPP“) pa je nakon ocene navoda žalioca našao da je žalba neosnovana.
14. Vrhovni sud nalazi da je KIZK donela ispravnu odluku kada je odbacila tužbu; međutim, sud daje malo drugačije obrazloženje zaključka KIZK.
15. Shodno članu 3.1 Zakona br. 03/L-079, tužilac ima pravo na nalog Komisije za povraćaj imovine ako tužilac dokaže ne samo vlasništvo nad privatnom nepokretnom imovinom ili pravo korišćenja privatne nepokretne imovine, nego i da on sada nije u mogućnosti da ostvaruje ta imovinska prava zbog okolnosti koje su u direktnoj vezi sa, ili su proistekle iz oružanog sukoba koji se desio na Kosovu između 27. februara 1998. i 20. juna 1999. godine.
16. Na početku, žalilac navodi da je njegova porodica stekla pravo vlasništva nad predmetnom imovinom na osnovu sudskog poravnjanja br. 530/95, zaključka br. 288/952-3/95 i rešenja br. 252-01-1/97-176.
17. Shodno članu 20. Zakona o osnovama imovinsko pravnih odnosa (Službeni glasnik br. 6/80), koji je važio u vreme kada je doneto sudsko poravnanje br. 530/9 (1995. godine), pravo svojine stiče se po samom zakonu, na osnovu pravnog posla ili nasleđivanjem.
18. Međutim, član 33. Zakona o osnovama imovinsko pravnih odnosa (Službeni glasnik SFRJ, br. 6/80), predviđa da na osnovu pravnog posla pravo svojine na nepokretnosti stiče se upisom u „javnu knjigu“ (katastarska knjiga) ili na drugi odgovarajući način određen zakonom.
19. Izvršni sekretarijat KAI je po službenoj dužnosti pronašao sertifikat o pravima na nepokretnu imovinu iz kojeg se vidi da je predmetna imovina upisana na ime preduzeća “Kombinat Milan Zečar”, dakle, **katastarska evidencija na Kosovu nije ažurirana na ime bake žalioca, niti na ime njenih naslednika**
20. Vrhovni sud smatra da nije bilo pravnih ili praktičnih prepreka zbog čega katastarske knjige na Kosovu nisu ažurirane u skladu sa sudskim poravnanjem, obzirom da je isto doneto 1995. godine.
21. Ovo dovodi do zaključka da porodica žalioca nije stekla imovinsko pravo, jer nisu ispunjeni uslovi iz člana 33. Zakona o osnovama imovinsko pravnih odnosa (SFRJ, br. 6/80).
22. Predmetna imovina je bila, i još uvek je upisana na ime preduzeća, što znači da je bila i još uvek jeste društvena imovina. Na osnovu člana 321. stav 1. ZPP, nije potrebno dokazivati činjenice koje su javno poznate, niti činjenice koje su dokazane u prethodnim sudskim presudama.
23. Potvrda i zaštita imovinskih prava nad društvenom imovinom i/ili državnom imovinom ne spada u nadležnost KIZK, odnosno žalbenog veća KAI.
24. Na osnovu svega napred iznetog, Vrhovni sud nalazi da je umesto što je KIZK odbacio tužbu žalioca jer pada van njenih nadležnosti iz razloga što žalilac nije izgubio posed nad predmetnom imovino zbog sukoba iz 1998-1999, trebala je tužbu odbaciti zbog nedostatka nadležnosti jer potvrda prava **nad imovinom u društvenom vlasništvu** ne spada u nadležnost KIZK (prema odredbi člana 3.1 (a) Zakona br. 03/L-079), odnosno žalbenog veća KAI.

25. Vrhovni sud nalazi da nisu učinjene povrede materijalnog prava niti je činjenično stanje pogrešno utvrđeno.
26. U svetlu napred iznetog, shodno članu 13.3 (c) Zakona br. 03/L-079, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

Pouka o pravnom leku

Shodno članu 13.6 Zakona br. 03/L-079, ova presuda je konačna i ne može se osporiti redovnim ili vanrednim pravnim lekovima.

Beshir Islami, predsednik veća

Krassimir Mazgalov, sudija EULEX-a

Shukri Sylejmani, sudija

Bjorn Olof Brautigam, vršilac dužnosti pisara EULEX-a